

PSYCHOLOGY AND SOCIOLOGY

UDC 159.9:37

EOI 10.11232/2663-4139.09.23

СОЦІАЛЬНЕ СХВАЛЕННЯ ЯК ЧИННИК ІЛЮЗІЇ ЗНАННЯ ПРИ ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМНИХ ЗАВДАНЬ УЧНЯМИ СТАРШИХ КЛАСІВ

ОБАЧ Яна Олександрівназдобувач вищої освіти факультету політико-інформаційного менеджменту
Національного університету «Острозька академія»**НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:****ШУГАЙ Марія Анатоліївна**канд. псих. наук, доцент кафедри психології та маркетингу
Національного університету «Острозька академія»

УКРАЇНА

Анотація.

У статті розглядається проблемне питання соціального схвалення учнів старших класів, як чинника ілюзії знання при вирішенні проблемних завдань. Вказується на потребу застосування даного методу, як дієвого інструменту позитивного впливу на учнів старших класів з урахуванням виправлення знань у разі їх не правильного розуміння та засвоєння старшокласниками. Проводиться детальний аналіз учнів з високою самооцінкою та учнів з низькою самооцінкою.

Ключові слова: ілюзія; соціальне схвалення; соціальна психологія; самооцінка.

Всі ми живемо в суспільстві людей, різних за своїм зовнішнім виглядом, переконаннями, світоглядом, характером. Але в цьому суспільстві людей, кожен відіграє свою роль. Щоб зайняти по праву своє гідне місце в суспільстві, потрібно стати особистістю – сформованою, самодостатньою, орієнтованою на постійний, безперервний розвиток. Така особистість починає формуватися з раннього віку.

Дослідженням проблеми ілюзії знання займалися такі видатні вчені, як: М. Августюк; впевненість у правильності виконаного завдання (Дж. Данлоскі, Т. Нельсон, Л. Наренс та ін.). Також певна кількість дослідників зосередилася на дослідженні вивчення проявів ілюзії знання у процесі навчальної діяльності, зокрема П. Ліндстром, С. Фомін, А. Савін, І. Скотнікова, А. Одайник. Так, ілюзію знання вчені трактують як відчуття знання (А. Коріат, 2000), описують через моніторинг розуміння (Л. Майєрс, 1989), розглядають у контексті проєктивної інтерференції (Д. Еакін, 2005), ототожнюють з явищем когнітивного оптимізму (Дж. Меткалф, 1998). Крім того, цей феномен відносять до компонентної моделі метапізнання, окреслюючи техніки дослідження відчуття знання (Т. Нелсон та Л. Наренс, 262 Психологія особистості. 2015. № 1 (6) 1990) а також досліджують у контексті суб'єктивної впевненості під час навчальної діяльності (Є. Ю. Савін і А. Є. Фомін, 2013) тощо. Не дивлячись на значні

© Обач Я.О., 2020

© Obach Ya., 2020

<https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2663-4139>
<http://eoi.citefactor.org/10.11232/2663-4139.09.23>

внески вчених у дослідження цього питання, все ще потребує подальшого дослідження питання соціального схвалення учнів старших класів, як чинника ілюзії знання при вирішенні проблемних завдань.

Метою дослідження є теоретично дослідити та експериментально підтвердити вплив соціального схвалення як чинник ілюзії знання на успішність учнів старших класів, а також потреба застосування даного методу, як дієвого інструменту позитивного впливу на учнів старших класів з урахуванням виправлення знань у разі їх не правильного розуміння та засвоєння старшокласниками. Об'єктом дослідження є ілюзія знання в процесі вирішення проблемних завдань. Предметом дослідження є соціальне схвалення при вирішенні завдань учнями старших класів. Гіпотеза полягає в тому, чи дозволяє підвищити рівень успішності в класі використання соціального схвалення при вирішенні учнями проблемних завдань на уроці.

Мета дослідження зумовила постановку та розв'язання наступних завдань:

- ✓ Проаналізувати теоретичні підходи до визначення сутності ілюзії знання та соціального схвалення в учнів старших класів.
- ✓ Виявити чи впливає соціальне схвалення як чинник ілюзії знання на вирішення проблемних завдань учням.
- ✓ Встановити значущість соціального схвалення та ілюзії знання в учнів старших класів під час уроку літератури.
- ✓ Здійснити емпіричне дослідження соціального схвалення як чинника ілюзії знання чи впливає на успішність учня в навчальному закладі.

Для дітей головне мати мотивацію, стимул у навчанні. Дуже часто таким стимулом виступає соціальне схвалення, як рушійна сила мотивації старшокласників. Схвалення вчинків та слів, толерантне відношення вчителя стимулюють учня розвивати свої здібності та реалізовувати таланти, допомагають долати перешкоди та спонукають до вирішення проблемних завдань.

Для того, щоб зрозуміти, як соціальне схвалення впливає на учнів старших класів. Потрібно розібратися з такими поняттями, як «соціальна психологія», «схвалення», «ілюзія».

Соціальна психологія включає в себе певні закономірності діяльності людей у взаємодіях з соціальними групами. Основними проблемами соціальної психології є: спілкування та взаємодія між людьми і соціалізація індивіда й розвиток соціальних установок.

Схвалення виникає тоді, коли людина зробила щось хороше для оточуючих, наприклад, зробила добру роботу чи зайняла призове місце, досягла гарних результатів тощо. Схвалення рівноцінне винагороді, яка звісно мотивує на майбутні звершення. Що несе за собою схвалення? Насамперед, це позитивний емоційний стан (задоволення собою, посмішка, захоплення). Учень, який отримує схвалення за зроблене домашнє завдання, розв'язання задачі, вивчений вірш, заповнений щоденник тощо, з ентузіазмом надалі працюватиме над собою, що призведе до гарних оцінок, поведінки зараз і сформованої, успішної особистості в майбутньому.

Схвалення надає учням впевненості в своїх діях та словах. Учитель, який застосовує метод схвалення на своїх уроках, ніколи не буде монотонним диктором в «царстві сну». В такого вчителя на уроці працюватимуть всі учні, вони не будуть боятися сказати щось не те і бути висміяними, це будуть учні, які знатимуть предмет, цікавитимуться ним, з нетерпінням чекатимуть нових уроків.

Проте, для вчителя потрібно зважати на те, що схвалювати бездумно всі слова і вчинки своїх вихованців він не може, тому вчитель має враховувати психологічні, вікові особливості дітей, їхню поведінку, зроблені ними дії та сказані ними слова.

Особливо це стосується учнів старших класів, які вже зовсім скоро підуть у самостійне доросле життя, вони мають бути готовими до нього. Морально стійкими, сміливими, впевненими. Великою мірою це залежить саме від вчителів.

Що стосується ілюзії, то як відомо, це частково викривлене, оманливе сприйняття дійсності. Не вірне розуміння інформації тощо. Трапляються випадки, коли учні опрацювавши матеріал не правильно його зрозуміли, проте абсолютно переконані у вірності своїх суджень. Отже, ілюзія виступає тут як самовпевненість у своїй позиції. Завдання вчителя полягає в тому, щоб направити учня в правильному напрямку. Зазвичай, така самовпевненість притаманна учням старших класів. Якщо ж вчитель не серйозно віднесеться до таких помилок дітей, то в майбутньому ці викривлення інформації, даних стануть звичним явищем.

Під час навчання, учні, які слухають вчителя можуть робити передчасні не правильні висновки, вважаючи, що матеріал вони зрозуміли і поглиблюватися у його вивчення немає сенсу.

Дж. Меткалф вважає, що в основі ілюзії знання, тобто так званого "когнітивного оптимізму", нерідко лежить самообман, що може, утім, оптимізувати процес діяльності [1]. Частина людей є занадто самовпевненими і проблема в тому, що більшість навіть не пробує їх переконати в протилежному. Варто зважати на вразливий вік учнів старшого віку, підхід до них повинен бути особливим, не нав'язливим.

Основними факторами, які впливають на ілюзію знання є надмірна впевненість в своїх силах, чи навпаки не впевненість та ефекти складного і простого.

Що стосується надмірної впевненості, то вона притаманна дітям із завищеною самооцінкою, учням які звикли до егоцентризму, лідерства. Така самовпевненість негативно впливає на успішність, адже це категорія учнів, яку важко переконати в неправильності їхніх суджень. Тому вчитель на самому початку виявлення помилок у вихованців повинен їх виправляти, переконувати, своїм авторитетом та досвідом показувати правильне рішення.

В чому полягає надмірна впевненість? Найперше в тому, що учень переоцінює власні здібності та знання. Більшість учнів можуть переоцінювати себе і навпаки недооцінювати в порівнянні з іншими учнями в класі.

Іноколи ілюзія знання проявляється в тому, що учні легкі завдання ускладнюють і навпаки, важкі виконують без відповідної уваги, що призводить до помилок у їх виконанні.

Ілюзія знання може вести за собою перешкоду, яка буде переоцінювати власні знання, але є ще соціальне схвалення, яке навпаки спроможне витягти учня з власних думок і дати йому зрозуміти, що він молодець, добре мислить чи робить певну роботу у правильному руслі. Соціальне схвалення важливе для учнів які навчаються у 9-х та 10-х класах воно підштовхне їх на впевненість у своїх знаннях не надмірну, а навпаки помірну. Це допоможе учням заспокоїтись й робити свою роботу ефективно, що сприятиме хорошій оцінці знань соціумом та ними самими.

У процесі соціального схвалення вчитель в змозі направити учнів в правильне русло, переконати в невірності їхньої позиції, з обов'язковим поясненням та обґрунтуванням. І при цьому не образити саму дитину, не похитнути її самооцінки.

Адже як показує досвід, є учні із завищеною самооцінкою і навпаки, є учні із заниженою.

В старшому підлітковому віці провідною діяльністю учнів є взаємодія й спілкування під час навчання з дорослими та ровесниками. Учні старшого підліткового віку прагнуть до усвідомлення своєї мотивації. Намагаються зайняти позицію «дорослої людини», тому схвалення їхніх дій оцінюється ними, як дорослішання, як повага з боку наставників.

Для того щоб підвищити в учня рівень самооцінки варто скористатися методом соціального схвалення, який стане ефективним поштовхом для її підвищення.

Організація та процедура проведення емпіричного дослідження.

Під час детального збору та ознайомлення з інформацією, ми виокремили, що соціальне схвалення впливає на успішність та ефективність учнів в навчальному закладі. Так окрему роль, в цій ситуації відіграє саме соціальне схвалення як чинник ілюзії знання в учнів старших класів.

Наше дослідження проводилося на учнях 9-тих та 10-тих класів. В досліджуванні брали участь 20 опитуваних учнів. Вибірка складалася з учнів двох різних класів. З дев'ятого класу (кількість учнів становила 10 осіб, вік яких 14 років), та з десятого класу було теж (10 осіб, вік яких був 15 років).

Процедура емпіричного дослідження проводилася в декілька етапів:

1. Підготовчий;
2. Діагностичний;
3. Формувальний;

Емпіричне дослідження проводилося на базі Поповичівської загальноосвітньої школи I-III ступеню селі Поповичі, Ковелькому районі, Волинській області. Дослідження проводилося під час навчального процесу 2019 року.

На Підготовчому етапі, ми ознайомили майбутніх респондентів з поняттями «соціальне схвалення» та «ілюзія знання», з їх особливостями та проявами у навчанні, що впливають на ефективність роботи, на успішність та самооцінку; склали на основі цього план програму дослідження; склали анкету для учнів, яка має ребуси.

Наступним кроком було ознайомлення учнів з інструкцією, перед уроком і дослідженням, та була можливість відповісти на всі запитання, які виникали у респондентів в ході дослідження. Згодом була проведена інтерпретація результатів. Підрахування балів з 20-ти анкет учнів старших класів. Крім цього, в нас була можливість поспілкуватися з досліджуваними стосовно того як вчителі відносяться до їх невдач та успіхів, яка атмосфера у їхніх класах це відіграло для нас велику роль.

Метою проведення дослідження було підтвердити вплив соціального схвалення як чинник ілюзії знання на успішність учнів старших класів.

Для проведення дослідження, ми розробили анкету яка підходила для дев'ятого та десятого класів. Анкета давалася на початку уроку для 9 класу з соціальним схваленням, а для 10-го просто дали анкету без схвалення, тобто не було у них ніякого підкріплення чи позитивної оцінки з нашого боку.

Попередні теоретичні узагальнення свідчать, що в процесі соціального схвалення вчителів учнями їх успішність і самооцінка стають вищими ніж вони були до того моменту. А в учнів де не було соціального схвалення успішність та впевненість залишається на такому самому рівня якою і була.

Нашими завданнями було: дослідити соціальне схвалення як чинника ілюзії знання чи впливає на успішність учня в навчальному закладі. І анкета яку ми розробили чудово підходила для цього дослідження.

В дослідження приймали участь 20 учнів з 9 та 10 класів. Досліджуваним було запропоновано на протязі 20 хвилин дати відповідь на питання з анкети. Наша анкета обмежена в часі, ми надали це обмеження учням для того, щоб вони не думали довго над запитаннями бо це може загрожувати надійності та правдивості результатів. Чим більше часу, надавати респонденту для роздумів над завданнями, тим більша вірогідність, що він буде давати соціально бажані відповіді, а не ті які є насправді. Завдання досліджуваного полягало в тому, аби об'єктивно себе оцінити для кращих результатів нашого дослідження.

Після проведення анкетування, цікавим та корисним на нашу думку, був зворотній зв'язок учнів. Учні мали можливість задавати питання, які їх цікавили, обговорювати теми в яких вони зацікавлені, це для нас було корисно та продуктивною роботою, хоч і забрало багато часу. З єдиною проблемою з якою ми зіштовхнулись під час проведення дослідження. Це упереджене та насторожене ставлення з боку педагогічного колективу, по відношенню до нас. Звичайно ми розуміємо, що забрали більше часу на дослідження ніж було заплановано, але це був кінець робочого дня і в учнів більше не мало бути уроків. Учні під час дослідження відповідально поставились до завдань які ми перед ними поставили, вони чітко дотримувались інструкції та чудово розгадували ребуси.

Обробка емпіричних даних проводилася за допомогою Microsoft Excel та за допомогою SPSS. Також, у дослідженні була обробка та підрахунки ми використали коефіцієнт кореляції Пірсона для парних вибірок, який дозволяє визначити чи є відмінності в між двома групами контрольною та експериментальною й який зв'язок між ними спостерігається лінійний чи обернений. Результати емпіричного дослідження чи впливає соціальне схвалення на учнів старших класів. Отже, анкета з ребусами, яка була використана у нашому дослідженні показала такі результати у двох групах.

Таблиця 1

Загальні результати у балах правильних відповіді 9 класу з застосуванням схвалення

Таблиця 1 Завдання правильне/неправильне

№	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
1.	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1
2.	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1
3.	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1
4.	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1
5.	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0
6.	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1
7.	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1
8.	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1
9.	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1
10.	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1

На цій таблиці ми бачимо, що схвалення позитивно впливає на школярів в розгадуванні та записуванні ребусів. При обробці даних у експериментальній групі спостерігалось підвищення впевненість при виконанні завдань, тобто після схвалення учнів їх самооцінка стала вищою ніж була до експерименту. Це спостерігається у їх впевненій оцінці своїх відповідей. І більшість учнів відповідали, що розгадування певного ребусу не є важким, тому вони швидше справилися з завданнями, ніж друга група контрольна без схвалення.

Таблиця 2

Загальні результати у балах 10 класу

№	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
1.	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1
2.	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0
3.	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1
4.	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1
5.	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1
6.	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1
7.	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1
8.	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1
9.	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1
10.	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0

Коли ми розглянули результати в контрольній групі без схвалення, побачили значну різницю між розгадуванням ребусів й оцінкою учня наскільки він впевнений у своїй правильності відповідей. Досліджуючи соціальне схвалення було зрозуміло, що коли воно присутнє результати в учнів будуть кращі, а коли без схвалення результати помітно погіршилися.

Загальні результати за даною анкету ви можете бачити у «таблиці1». Ми виокреми, що учні, які були в дев'ятому класі (в експериментальній групі) показали більші та значимі результати після соціального схвалення. А в контрольній групі десятого класу, ми спостерігаємо, що без соціального схвалення результати набагато гірші ніж у експериментальної групи. Вже з цих даних можна зрозуміти, що статистичні показники кореляції присутні між двома групами.

Отже, можна зробити висновок, що ці дані є статистично значимі та підтверджують нашу гіпотезу дослідження чи впливає соціальне схвалення як чинник ілюзії на учнів старших класів, і це дуже радує нас. Ми затратили на це дослідження багато часу, але результати виправдали свої сподівання і ми продовжуємо інтерпретацію результатів дослідження.

В «таблиці 1 та таблиці 2.», можна поглянути на показники обох груп за нашими обрахунками. Якщо завдання виконали правильно то це 1 бал, а якщо неправильно то 0 балів.

P10	Корреляція Пірсона	-,816**	,408	-,272
	Знч.(2-сторон)	,004	,242	,447
	N	10	10	10

Рис. 1. Кореляція за обрахунком Пірсона

Порівнявши дані за критерієм кореляції Пірсона, ми дослідили, що є сильний обернений зв'язок кореляції між двома змінними, тобто між соціальним схваленням та без нього. $r = -,816^{**}$ й це свідчить про суттєвий обернений зв'язок між ознаками, який є меншим як, $p = 004 < ,005$, це означає, що ми підтвердили свою гіпотезу про те, що є відмінності між контрольною та експериментальною групами.

Інтерпретація даних дослідження показала, що для встановлення статистично значимих відмінностей у показниках соціального схвалення у експериментальній групі та контрольній ми використали коефіцієнт кореляції Пірсона. Ми встановили, що є такі статистичні відмінності між 9 класом та 10 класом та визначили, що ці дані є статистично значимі для нашого дослідження [$r(10) = -,816^{**}$; $p = ,004$].

Наша гіпотеза в якій ідеться чи впливає використання соціального схвалення при вирішенні учнями проблемних завдань тобто розв'язування ребусів, що дозволити підвищити рівень самооцінки в учнів після чого в них з'явилася впевненість у своїх діях і ми підтвердили, що схвалення позитивно впливає на людину.

Отже, в ході нашого дослідження було виявлено статистично значимі відмінності між двома класами, це дає нам можливість стверджувати, що соціальне схвалення як чинник ілюзії знання при вирішенні проблемних завдань учнями старших класів впливає на самооцінку, успішність, буде покращуватися його діяльність і ефективність в навчальному закладі. Якщо вчителі будуть брати до уваги соціальне схвалення для покращення успішності учнів, це буде сприяти високому рейтингу самого учня та школи в якій він навчається.

На нашу думку, без соціального схвалення люди не змогли б об'єктивно оцінювати свої знання та вміння, тому це поняття є актуальним у нашому дослідженні. В ході дослідження ми бачили як учні справлялися з завданнями без соціального схвалення та з ним. І результати, які ми отримали були очікувані, тому що учні у яких було соціальне схвалення то вони розв'язували ребуси впевненіше та швидше, аніж учні, які були без схвалення вони розв'язували завдання повільніше та нерішуче ставили собі оцінку про впевненість у відповіді.

В педагогів є безліч видів соціального схвалення чи похвали учнів. До таких відносяться в загальноосвітніх навчально-виховних закладах схвалення такі як: подяка словами, тобто в усній формі, також може бути у письмовій формі (від директора школи привітання), можуть видавати похвальні грамоти або кошти та листи, приємним є нагороди туристичними путівками, також коли твоє фото висить на дошці пошани, для призерів на чемпіонатах нагороджують їх золотими, срібними та бронзовими медалями і ще можуть давати певні подарунки.

Такі стимули позитивно сприймаються учнями і мотивують їх на кращу та ефективнішу працю на благо навчального закладу.

У сучасному світі неможливо обходитися без самооцінки знань та вмінь інших людей та своїх. В цьому дослідженні ми зрозуміли важливість соціального схвалення, як воно впливає на інших людей позитивно чи негативно. Це дослідження стало для нас та вчителів відкриттям. Ми зрозуміли як соціальне схвалення впливає на групу та статистично довели, що є відмінності між експериментальною та контрольною групами [$r(10) = -,816^{**}$; $p = ,004$].

Соціальне схвалення грає важливу роль у житті учнів, дає їм можливість відчути впевненість у своїх знаннях та власних силах. Як ми знаємо кожен учень хоче, щоб його соціально схвалювали у соціумі, тому потрібно пояснювати для вчителів семінарі в якому детально буде описана потрібність схвалення учнів з низьким рейтингом у класі для підвищення самооцінки та успішності. Важливо донести вчителям саму думку, що саме лише одне схвалення допоможе учням усвідомити свою значимість у навчальному закладі.

Отже, вході нашого дослідження ми виконали всі поставлені перед нами завдання та підтвердили гіпотезу, що соціальне схвалення великою мірою впливає на учнів старших класів як на самого учні так і на його діяльність в цілому та підвищувати його самооцінку і заодно рейтинг у класі. Проте це питання все ще залишається актуальним і потребує подальших досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Metcalfe, J. (1998). *Cognitive optimism: Self-deception or memory-based processing heuristics*. Personality and Social Psychology Review.
- [2] Августюк, М.М. (2015). *Ілюзія знання як проблема в навчальній діяльності студентів*. Острого: Національний університет «Острозька академія».
- [3] Андрущенко, Т.К. (1999). *Изучение самооценки в учебной деятельности*. Сб.: Экспериментальные исследования по проблемам психологии.
- [4] Ануфрієва, Н. М., Зелінська Т. М. & Турніна О. Л. (2006). *Соціальна психологія*. МАУП.
- [5] Бранден, Н. (2005). *Формирование личности*. Киев.
- [6] Волков, Д.Н. & Зиновьева, Е.В. (2011). *Проявление когнитивного бессознательного в феномене сверхверности*. Санкт-Петербург: Вестник СПбГУ.
- [7] Канівець, Т.М. (2012). *Основи педагогічного оцінювання*. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М.
- [8] Кон, И.С. (1989). *Психология юношеского возраста. Проблемы формирования личности*.
- [9] Майерс, Д. (2011). *Социальная психология*. Питер.
- [10] Одайник, А.С. (2013). Уверенность как результат независимой проверки гипотез. *Психология. Журнал Высшей школы экономики*.
- [11] *Практикум для педагогів: Створення сприятливого емоційно-психологічного середовища як засіб підвищення мотивації вихованців до навчання*. Вилучено із <https://vseosvita.ua/library/praktikum-dla-pedagogiv-stvorennja-spriatlivogo-emosijno-psihologijnogo-seredovisa-ak-zasib-pidvisenna-motivacii-vihovancivdonavcan-na-204298.html>
- [12] Сломен, С. & Фернбак, Ф. (2018) *Ілюзія знання. Чому ми ніколи не думаємо на самоті*. Київ.
- [13] Савин, Е.Ю. & Фомин, А.Е. (2011). Когнитивные и личностные факторы уверености в знании конкретной предметной области. *Известия Тульского государственного университета*. Серия: Гуманитарные науки.
- [14] Ткачук, О.В. (2018). *Поняття ілюзії знання в контексті метакогнітивного моніторингу*. Острого: Науковий вісник Херсонського державного університету.

SOCIAL APPROVAL AS A FACTOR IN THE ILLUSION OF KNOWLEDGE IN SOLVING PROBLEMS BY HIGH SCHOOL STUDENTS

OBACH Ya., *graduate of the Faculty of political-information Management*
«Ostroh Academy» National University

SCIENTIFIC ADVISER:

SHUHAI M., *Ph.D. (Psychological Sciences), Associate Professor of Psychology and Marketing*
«Ostroh Academy» National University

UKRAINE

Abstract. The article deals with the problematic issue of social approval of high school students as a factor in the illusion of knowledge while solving problematic tasks. The necessity of using this method as an effective tool of positive influence on the senior pupils with consideration of correction of knowledge in case of their incorrect understanding and assimilation by high school students is pointed out. A detailed analysis of students with high self-esteem and students with low self-esteem is conducted.

Keywords: *illusion, social approval, social psychology, self-esteem.*

© Обач Я.О., 2020
© Obach Ya., 2020

<https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2663-4139>
<http://eoi.citefactor.org/10.11232/2663-4139.09.23>